

נר מנחם הגות לפרשת השבוע

לע"נ ר' מנחם ב"ר ישיכר ומרת רחל ב"ר מנשה שרעבי ז"ל

הרהורים לפרשת נח תש"פ | מאת הרב מנחם יעקבזון ראש הישיבה במושב

מה נח מרטיט ביציאתו מן התיבה

ומדוע באמת הוא בוחר להתחיל בנטיעה כעת דוקא?

מחירה צלילה הוא לוכה לפיקורת נוקמת והפיאה שם להסתמכות הראשונה אחרי האמון

בפרשתנו לאחר שיצאו נח ובניו מן התיבה מסופר 'ויחל נח איש האדמה ויטע כרם' (פרק ט' פסוק כ') לאחר מכן מתפתח הסיפור עם התייחסותו הנואלת של חם ל'ויתגל בתוך אהלו'. הפירוש הפשטני של המילה 'ויחל נח' הוא לשון התחלה כך גם תרגם אונקלוס. הההדגשה של ההתחלה נראית קצת מיותרת ולכן פירש רש"י שנרמז כאן גם לשון 'חולין' – עשה עצמו חולין שהיה לו להתעסק תחילה בנטיעה אחרת.

ברור שנח צריך להתחיל לבנות את העולם, לנטוע לזרוע ולבנות, אבל יין הוא משקה רגיש, לפעמים הוא מביא לידי תקלה של שיכרות כפי שאכן קרה, לכן ההתחלה לא היתה צריכה להיות בכרם, אלו הם דברי רש"י. כאן מצטרפות שתי המשמעויות של המילה 'ויחל' – התחלה וחולין...

נח שחכם וצדיק היה, מדוע באמת החליט להתחיל בכרם? מדוע לא שם לב לנקודה הבעייתית הזו?

פליט שואה

נראה להציע כי לאחר שיצא נח מן התיבה וראה את החורבן בעולם, הוא ראה 'שואה'... הכל נכחד רק הוא ומשפחתו נשארו והוא התחיל לבכות... כפי שמתארים חז"ל: "התחיל בוכה, ואמר: ריבונו של עולם, נקראת רחום וחנון, היה לך לרחם על בניך". (זוהר חדש דף מ"ב ע"א ב'). על השיח בין נח לבורא עולם כבר הארכנו באחת השנים (וראה ב'אורות והארות בספר בראשית' עמ' 8 ולהלן), הפעם אנו רוצים להתעכב על הבכי... ועל מה שהיה אחריו.

נח ידע שהעולם עתיד להרחב הוא יודע גם למה, אבל לצאת ולראות את החורבן והשממה – זה בהחלט מעורר בכי, זה גם מדכא! נח לא נשבר! הוא בוכה, אבל הוא יודע שיש לו משימה, הוא חייב

לבנות את העולם מחדש, והוא רוצה להזרים קצת שמחה מול כל המצב, לכן הוא נוטע כרם, הוא יודע את הסיכון שביין אבל הוא חושב שבמצב הנתון הוא נצרך!

יתירה מזאת, יתכן שנח רוצה להעביר מסר. גזר דינם של דור המבול נחתם בגלל הגזל כאמור בדברי רש"י בפרשתנו. אנשי דור המבול היו צרי עין ונצלנים. נח חדר לעומק, וסבר שכדי לשפר את התכונה הזו צריך לייצר שמחה. שמחה מרחיבה לבבות... אדם שמח מ'פרגן' לזולתו יוצא מצרות העין והקטנוניות. (מעניין שבטרמינולוגיה התלמודית מופיעים ביטויים 'טפח' שוחק' ו'טפח עצב'. במידת השטח המקובלת בהלכה 'טפח', ישנו טפח מורחב והוא נקרא 'שוחק' והטפח המכווץ והמצומצם נקרא 'טפח עצב' לאמור: השחוק והשמחה מרחיבים, והעצב מצמצם ומכווץ – נשמע מוכר?

ובכל זאת נח טעה!

מדוע בכל זאת יש ביקורת על נח והוא בא לידי מכשול? מפני שהתחלה חדשה צריכה להיות זכה ונקיה, ללא סיכונים רוחניים! המהר"ל אומר ש'ההתחלה היא הכל', גם אם צריך לקחת סיכון לפעמים, אבל קודם צריך להתחיל טוב נקי וזך!

מתחילים חורף חדש, מתחילים את תקופת 'אחרי החגים', בישיבות מתחילים 'זמן' חדש. ההתחלה צריכה להיות בכל העוצמה וללא סיכונים, להניע בכל העוז והמרץ, אבל ללא שימוש באמצעים שיש בהם סיכון כלשהו – כי 'ההתחלה היא הכל' – והיא צריכה להיות מושלמת!

את life וכל life וכל life

לכבוד בר המצוה של מנחם מאיר שרעבי גרו יאיר
יצא לאור קובץ 'אורות והארות בספר בראשית'
מבחר של מאמרים שפורסמו בשנים עברו בגליון זה.

ברכת מזל טוב ורוב נחת

לידידינו היקרים והנעלים אוהבי תורה וחסד

ר' אילן שרעבי ורעייתו ה'ו.

ניתן להשיג את הקובץ בפניה לכתובת האימייל ה'מ
או אצל ראש הישיבה – בישיבה.